



TANTÁRGYI ADATLAP

Kvalitatív kutatás módszerei és eszközei I.

BMEGT51XX60531-59

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Kvalitatív kutatás módszerei és eszközei I.

Azonosító

BMEGT51XX60531-59

A tantárgy jellege

kontektórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	0
Gyakorlat	8
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

félévközi

érdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Berzsényi Emese	egyetemi adjunktus	berzsényi.emese@gtk.bme.hu
---------------------	--------------------	----------------------------

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Műszaki Pedagógia Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://www.mpt.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Közvetlen előkövetelmények

<i>Erős</i>	nincs/no
-------------	----------

<i>Gyenge</i>	nincs/no
---------------	----------

<i>Párhuzamos</i>	nincs/no
-------------------	----------

<i>Kizáró feltételek</i>	nincs/no
--------------------------	----------

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.06.25.) az 580466/11/2025iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2025.06.25-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a kvalitatív kutatás szerepét és lehetőségeit a neveléstudományi vizsgálatokban, különös tekintettel a kvantitatív és kvalitatív megközelítések közötti különbségekre, kapcsolódások és kiegészítő jelleg feltárására. A kurzus során elméleti és gyakorlati ismereteket szereznek a kvalitatív kutatás tervezéséről, adatgyűjtési technikáiról (interjú, megfigyelés, dokumentumelemzés), valamint a kutatási eredmények értelmezéséről és bemutatásáról. A képzés célja továbbá a reflexív kutatói attitűd és az etikus adatkezelés iránti elkötelezettség kialakítása.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a kvalitatív kutatás alapelveit, céljait és módszertani sajátosságait. Átlátja a kvalitatív és kvantitatív kutatási megközelítések közötti különbségeket, kapcsolatokat és azok összehasonlítási lehetőségeit. Ismeri az adatgyűjtési technikák (interjú, megfigyelés, dokumentumelemzés) elméleti háttérét és alkalmazási feltételeit. Tisztában van a kvalitatív adatelemzés alapfogalmaival, a kódolás és értelmezés alapelveivel.

Képesség

1. Képes kvalitatív kutatási tervet készíteni egy neveléstudományi probléma vizsgálatához. Képes megfelelő adatgyűjtési technikát kiválasztani és előkészíteni az adott kutatási célhoz igazítva. Képes a gyűjtött adatok rendezett dokumentálására, alapvető kódolására és előzetes értelmezésére. Képes különbséget tenni kvalitatív és kvantitatív adatok között, és tudatosan alkalmazza a megfelelő megközelítést.

Attitűd

1. Nyitott a kutatói reflexióra, és érzékeny az etikai kérdésekre a kvalitatív kutatás minden szakaszában. Elkötelezett a hiteles, kontextusérzékeny és megalapozott tudományos adatértelmezés iránt. Értékeli a kvalitatív megközelítés mélységét és komplexitását, valamint annak pedagógiai kutatásokban betöltött szerepét.

Önállóság és felelősség

1. A hallgató önállóan képes kvalitatív kutatási problémát felismerni és kutatási tervet készíteni. Felelősséget vállal az adatgyűjtés és -feldolgozás során a kutatásetikai normák betartásáért. Képes reflektálni saját kutatói szerepére és döntéseire, valamint felelősen alkalmazza a módszertani elveket az oktatáskutatás területén.

Oktatásmódszertan

A tantárgy oktatása során az oktatói magyarázatokat csoportos elemzések és közös értelmezések egészítik ki. A hallgatók önállóan végeznek kis léptékű kvalitatív vizsgálatokat, különböző módszertani típusokat (pl. interjú, megfigyelés, esettanulmány) kipróbálva. A tapasztalatokat közös reflektív megbeszélések keretében dolgozzák fel, támogatva a gyakorlati módszertani tudás mélyülését.

Tanulástámogató anyagok

- Kontra József (2011): A pedagógiai kutatások módszertana, Kaposvári Egyetem, Kaposvár
- <https://mek.oszk.hu/12600/12648/12648.pdf>
- Falus Iván (2004): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Könyvkiadó, Budapest
- <https://docplayer.hu/5665571-Bevezetes-a-pedagogiai-kutatas-modszeribe.html>
- Csikos Csaba (2020): A neveléstudomány kutatómódszertanának alapjai. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- https://www.eltereadler.hu/media/2020/12/web_Csikos-Csaba_Bevezetes_.pdf
- Majoros Pál (2004): A kutatómódszertan alapjai. Perfekt Kiadó, Budapest
- <https://www.scribd.com/doc/272468152/Majoros-Pal-A-kutatasmodszertan-alapjai>
- Hornyacsék Júlia (2014): A tudományos kutatás elmélete és módszertana. Nemzeti Közszerológiai Egyetem, Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Budapest,
- <https://hhk.uni-nke.hu/document/hhk-uni-nke-hu/Teljes%20sz%C3%B6veg!.pdf>
-
- Boncz Imre (2015): Kutatómódszertani alapismeretek, Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs. 8-40. oldal
- https://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%21Palyazati/sport/Kutatasmodszertan_e.pdf
- Earl Babbie (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó
- http://www.agr.unideb.hu/~balogh/B/A%20tarsadalomtudomanyi%20kutatas%20-%20Earl%20Babbie_556.pdf
- Falus Iván - Ollé János (2008): Az empirikus kutatások gyakorlata. Adatfeldolgozás és statisztikai elemzés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- https://aleph.omikk.bme.hu/F/?func=find-b&request=000588476&find_code=SYS&adjacent=N&x=27&y=11&filter_code_1=WLN&
- Hunkár Márta (2013): A kutatás módszertana /Gyakorlati jegyzet/, Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen
- https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/3424/kutatas_modszertan_gyakorlati_jegyzet.pdf?sequence=1&isAllowed
- Kontra József (2011): A pedagógiai kutatások módszertana. Kaposvári egyetem, Jegyzet
- <https://mek.oszk.hu/12600/12648/12648.pdf>
- Szabó Katalin (2002): Kommunikáció felsőfokon. Kossuth Kiadó, Budapest
- <https://docplayer.hu/19080427-Kommunikacio-felfofokon.html>
- Umberto Eco (2008): Hogyan írjunk szakdolgozatot? Kairosz Kiadó, Budapest
-
- Elektronikus adatbázisok:
- Doktori Iskolák: <http://www.doktori.hu>
- Elektronikus Információszerzés: <http://www.eisz.hu/hu>

- Európai Bizottság EUROSTAT: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/>
- Európai Unió kutatás – fejlesztési keretprogramok: <http://cordis.europa.eu>
- Központi Statisztikai Hivatal: <http://www.ksh.hu/>
- Magyar Tudományos Akadémia (MTA): <http://mta.hu>
- MATARKA: Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa: <http://www.matarka.hu/>
- MTA Könyvtár: <http://minerva.mtak.hu>
- Nemzeti Innovációs Hivatal: <http://www.nih.gov.hu>
- Google tudós: <https://scholar.google.hu/schhp?hl=hu>
- MTMT Magyar Tudományos Művek Tára: <https://www.mtmt.hu/>

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2 pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a kontaktórákat követő tematikus dolgozat értékelésével.

Teljesítményértékelési módszerek

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelés részletes leírása: • A kontaktórákról való 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a tantárgy kreditje (a TVSZ 105. § 4. alapján) nem szerezhető meg. • A tematikus dolgozat beadása • a tantárgyi tudás, képesség, attitűd, valamint az önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemek értékelése.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- Órai aktivitás: 40

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Vizsga: 60

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	95
Jeles	90-95
Jó	85-90
Közepes	80-85
Elégéséges	50-85
Elégtelen	50

Javítás és pótlás

Az aktív részvétel jellegéből adódóan nem pótolható, nem javítható.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel kontaktórákon	8
felkészülés a vizsgára	82
Folyamatos Önreflexió készítése	60

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.06.02-án. Érvényes 2025.06.02-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A kvalitatív kutatás sajátosságai és helye az empirikus pedagógiai kutatásban Kérdésfeltevés és kutatási terv kvalitatív megközelítésben Kvalitatív adatgyűjtési technikák: interjú, megfigyelés, dokumentumelemzés A kutatói szerep, szubjektivitás és etikai kérdések Kódolás és kezdeti elemzés kvalitatív adatokkal A kutatási eredmények interpretációja és bemutatása

- 1 1. A kvalitatív kutatás szerepe és jellemzői a pedagógiai kutatásban
- 2 Áttekintést ad a kvalitatív kutatás alapelveiről, céljáról és arról, hogyan különbözik kvantitatív megközelítésektől. Bemutatja a mélység, értelmezés és kontextus szerepét.
- 3 2. Kutatási kérdés és tervezés kvalitatív szemlélettel
- 4 Az előadás során a hallgatók megismerkednek a kutatási probléma megfogalmazásával, a célkitűzések kialakításával és a kvalitatív kutatási terv fő elemeivel.
- 5 3. Adatgyűjtési technikák: interjúk, megfigyelés, dokumentumelemzés
- 6 A gyakorlatban is használt módszereket tárgyalja: hogyan készülünk félstrukturált interjúra, hogyan zajlik résztvevő megfigyelés és hogyan elemzünk nevelési dokumentumokat.
- 7 4. A kutatói szerep és az etikai dimenziók
- 8 Foglalkozik a kutatói szubjektivitással, reflexivitással és a kutatásban való jelenlét kérdéseivel, valamint a kutatási etika alapelveivel (pl. anonimitás, beleegyezés).
- 9 5. A kvalitatív adatfeldolgozás alapjai: kódolás és előzetes elemzés
- 10 Bemutatja az adatfeldolgozás első lépéseit: kódolás, kategóriák létrehozása, kezdeti mintázatok azonosítása, valamint ezek dokumentálása.
- 11 6. Eredmények értelmezése és kutatási beszámoló készítése
- 12 Az előadás a kvalitatív adatok értelmezésére, a narratívák megfogalmazására és a beszámolók, publikációk szakmai nyelvezetére fókuszál.

További oktatók

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Műszaki Pedagógia Tanszék vezetője hagyja jóvá.